

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.002.02.2021

Pan Marian Jerzy Ryznar
Wójt Gminy Wiązownica
Urząd Gminy Wiązownica
ul. Warszawska 15
37-522 Wiązownica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/044 Zapewnienie dziennej opieki osobom starszym w ramach realizacji Programu „Senior+”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Wiązownicy, ul. Warszawska 15, 37-522 Wiązownica, dalej: „Urząd”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marian Jerzy Ryznar, Wójt Gminy Wiązownica od 4 grudnia 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Polityka senioralna realizowana przez Gminę.2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i w umowach.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020. Dla realizacji kontroli wykorzystane zostaną także informacje i dokumenty sporządzone przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Adamski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/9/2021 z 12.01.2021 r. (akta kontroli str. 1-5)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą, Gmina posiadała rozpoznanie stanu zapotrzebowania osób starszych na usługi w obszarze pomocy społecznej, a zakres tych usług kierowanych do tej grupy społecznej wynikał z faktycznych potrzeb.

Diagnoza sytuacji osób starszych oraz kierunki podejmowanych działań w sferze pomocy osobom 60+ zostały zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica na lata 2019-2024, dalej: „Strategia”.

Gmina, dysponując wiedzą o potrzebie utworzenia placówki dziennej opieki nad seniorami, podjęła się realizacji zadania p.n. Dzienny Dom „Senior+” w Radawie. Stworzone zostały również warunki zapewniające sprawne funkcjonowanie Placówki Senior+ w Radawie.

W okresie objętym kontrolą, Gmina uczestniczyła w realizacji programów pomocowych, socjalnych skierowanych m.in do osób starszych. O możliwości skorzystania z oferty programowej, zainteresowane osoby były informowane.

Gmina Wiązownica realizując dotowane zadanie z zakresu pomocy społecznej pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”, dalej: „Zadanie”, podejmowała działania zgodnie z zapisami Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2019, dalej: „Program „Senior+” oraz Umową w sprawie udzielenia wsparcia finansowego zadania realizowanego w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2019 r. Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+”, dalej: „Umowa o dofinansowanie”. W szczególności spełnione zostały wymogi w zakresie lokali oraz ich wyposażenia w Dziennym Domu „Senior+”. Zapewniona została opieka nad osobami uczestniczącymi w zajęciach ze strony opiekuna osób starszych i terapeuty zajęciowego.

Przyznane przez Wojewodę Podkarpackiego z budżetu państwa środki z dotacji na realizację Zadania, zostały przez Gminę wydatkowane i rozliczone.

Negatywnie ocenić należy niesporządzenie i nieprzekazanie Wojewodzie Podkarpackiemu przez Gminę rozliczenia inwestycji pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”, zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa³, dalej: „rozporządzenie w sprawie inwestycji”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Polityka senioralna realizowana przez Gminę

1.1 Rozpoznanie sytuacji osób starszych na terenie Gminy

Gmina nie posiadała odrębnego dokumentu zawierającego diagnozę sytuacji osób starszych na swoim terenie.

Sytuacja osób starszych była zawarta w Strategii, przyjętej przez Radę Gminy Wiązownica uchwałą z 25.01.2019 r.⁵

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. Nr 238, poz. 1579

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Analiza i diagnoza sytuacji osób starszych zamieszkałych w Gminie, wnioski z nich płynące oraz planowane na podstawie tych informacji do podjęcia przez Gminę działania, zostały opisane w pkt 1.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Bieżące rozpoznanie sytuacji osób starszych na terenie Gminy było prowadzone poprzez monitorowanie i zbieranie informacji przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy, pod kątem potrzeb seniorów. Źródłem informacji o sytuacji i potrzebach osób starszych były zgłoszenia ze strony radnych Gminy, sołtysów oraz mieszkańców. Na podstawie zebranych informacji, w zależności od potrzeb, organizowana była dla osób starszych pomoc i wsparcie ze strony sąsiadów takich osób. W szczególności, gdy osoba starsza nie mogła liczyć na pomoc najbliższej rodziny. Pomoc była także organizowana przy udziale dzieci i młodzieży oraz poprzez tzw. asystentów rodziny.

Z różnych okazji (m.in. Dzień Seniora; Dzień Babci i Dziadka, Świąt Bożego Narodzenia; Wielkanocy) organizowane były spotkania i pomoc żywnościowa. Działania takie prowadzone były w ramach sołectw, na bazie świetlic wiejskich i szkół.

Utrzymywane były kontakty z parafiami poprzez wskazywanie osób starszych, które wyrażają potrzebę i oczekują wsparcia duchowego ze strony księży m.in. poprzez ich wizyty w domach.

Gmina utrzymywała kontakty z lokalnymi jednostkami ochrony zdrowia, dotyczące potrzeb osób starszych w zakresie pomocy medycznej.

Wójt Gminy wyjaśnił, iż wynikiem prowadzonych analiz, m.in sposobu spędzania czasu wolnego, interakcji społecznych, potrzeb materialnych, kulturalnych i duchowych osób starszych, było podjęcie przez samorząd Gminy działań związanych z adaptacją budynku b. Szkoły Podstawowej w Radawie na Dzienny Dom „Senior+”.

(akta kontroli str. 6-30; 31-33; 535-536)

1.2 Rodzaje usług społecznych kierowanych do osób starszych

W latach 2017-2020 w Gminie, w zakresie pomocy społecznej osoby starsze korzystały z usług świadczonych w placówce dziennego wsparcia - Dzienny Dom „Senior+”, Domach Pomocy Społecznej oraz w ramach opieki w miejscu zamieszkania.

Powstała w 2019 r. placówka wsparcia w formie Dziennego Domu „Senior+” w Radawie była pierwszą, jaka powstała na terenie Gminy.

W Placówce Senior+ zapewniono osobom starszym dwa posiłki dziennie (jednodaniowy obiad i podwieczorek). Zaoferowana została pomoc w załatwianiu codziennych, życiowych spraw, np. urzędowych. Umożliwiony został dostęp do urządzeń służących utrzymaniu higieny osobistej. Osoby przebywające w Dziennym Domu „Senior+” korzystały ze sprzętu rehabilitacyjnego, telewizji, internetu.

Osoby starsze zamieszkujące na terenie Gminy korzystały także z innych form wsparcia w zakresie pomocy finansowej⁶ i pomocy niefinansowej⁷.

Średni czas oczekiwania na realizację świadczeń z zakresu pomocy osobom starszym wynosił:

- w zakresie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania – po skompletowaniu i złożeniu niezbędnej dokumentacji /ok. 3 tygodnie/;
- pobyt w Domu Pomocy Społecznej – po skompletowaniu dokumentacji /ok. 3 tygodnie/ lub w przypadku oczekiwania na postanowienie sądu /ok. 2 miesiące/;

⁵ Uchwała Nr IV/46/2019 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiązownica na lata 2019-2024

⁶ Zasilek stały; zasilek okresowy; zasilek celowy specjalny; zasilek celowy z żywności.

⁷ Pomoc żywnościowa; schronisko dla bezdomnych; posiłek dla osoby dorosłej; ubezpieczenie.

- w przypadku Dziennego Domu „Senior+” - niezwłocznie po zakwalifikowaniu się podopiecznego i zgromadzeniu dokumentów /ok. miesiąca/.

W niżej wymienionych okresach, osoby starsze zamieszkujące Gminę nie korzystały z następujących form wsparcia:

- w latach 2017-2020 z: specjalistycznych usług opiekuńczych; rodzinnych domów pomocy; mieszkań chronionych;

- w latach 2017-2019 z placówki wsparcia dziennego.

Osoby starsze nie korzystały z wyżej wymienionych form wsparcia ze względu na brak zainteresowania takimi usługami.

Uruchomienie w przyszłości na terenie Gminy dla osób starszych usług w formie: specjalistyczne usługi opiekuńcze, rodzinne domy pomocy, mieszkania chronione, będzie uzależnione od zaistnienia na nich zapotrzebowania.

(akta kontroli str. 34-36; 37-38; 300-307)

1.3 Informowanie seniorów o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy

W dniu 22.11.2019 r. na stronach internetowych Urzędu⁸ oraz stronie miejscowości Radawa⁹ zamieszczone zostały materiały informacyjne dotyczące Dziennego Domu „Senior+” w Radawie. Przedstawione zostały:

- cele działalności Dziennego Domu „Senior+”, jako formy aktywizacji wsparcia osób po 60-tym roku życia;

- zakres świadczonych usług (socjalne; edukacyjne; kulturalno-oświatowe i aktywizujące społecznie) i realizowanych przez uczestników zajęć (sportowo-rekreacyjne; aktywność ruchowa; terapia zajęciowa, w tym udział w przygotowywaniu posiłków, praniu, prasowaniu; pielęgnacji roślin i terenu wokół Dziennego Domu „Senior+”; zajęcia plastyczne);

- podstawowe kryteria przyjęć osób, jako uczestników zajęć (wiek 60+, zamieszkiwanie na terenie Gminy, brak aktywności zawodowej) oraz kryteria dodatkowe;

- dni i godziny otwarcia Placówki „Senior+”.

W informacji Wójt Gminy zapraszał osoby zainteresowane do składania w GOPS w Wiązownicy deklaracji uczestnictwa w zajęciach. Podane zostały sposoby pobrania wzoru deklaracji (ze strony internetowej Urzędu lub w biurze GOPS). Określony został termin składania deklaracji na 06.12.2019 r.

Wskazano również, iż szczegółowych informacji na temat naboru uczestników udzielają pracownicy socjalni GOPS w Wiązownicy, osobiście w pokojach nr 9 i 11 oraz telefonicznie pod numerem 16 622 36 70.

Na stronach internetowych zamieszczone zostały do pobrania dokumenty związane z rekrutacją uczestników zajęć w Dziennym Domu „Senior+”.

Zainteresowani mogli zapoznać się z informacjami na temat Placówki „Senior+” oraz obejrzyć zdjęcia nowej inwestycji na stronach internetowych gminnych oraz lokalnych i regionalnych mediów¹⁰.

(akta kontroli str. 40-47; 48-54)

Na stronie internetowej Urzędu informowano o możliwości skorzystania przez mieszkańców Gminy z pomocy udzielanej w ramach realizowanego od 20.10 do 31.12.2020 r. programu „Wspieraj Seniora”. Program zakładał dostarczenie niezbędnych produktów pierwszej potrzeby do domu seniora, jak również pomoc

⁸ www.wiazownica.pl i www.facebook.com/wiazownicagmina

⁹ www.radawa.pl

¹⁰ #TwojaTV #EkspresJaroslowski #GazetaJaroslawska #ZyciePodkarpackie #Nowiny #SuperNowosci

w sprawach urzędowych lub np. wyprowadzenie psa. Zakres usług ograniczony był dystansem sanitarnym i nie obejmował np. sprzątnięcia mieszkania.

Informacja wskazywała kryteria, jakie powinny spełniać osoby uprawnione do skorzystania z pomocy, odpowiedzialnych za realizację programu na terenie Gminy. Krok po kroku informowano o sposobach zgłoszenia przez seniorów swoich potrzeb. Szczególnie podkreślono, iż senior ponosił tylko koszty zakupów. Pozostałe usługi były bezpłatne.

Całkowita wartość programu w Gminie wynosiła 28 410 zł, w tym dofinansowanie z budżetu państwa 22 725 zł.

(akta kontroli str. 55-57)

W dniu 17.07.2019 r. na stronie internetowej Urzędu zamieszczona została informacja o przystąpieniu przez Gminę do realizacji Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2019. Strategicznym celem Programu było wsparcie w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych m.in. osób do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji.

W informacji podano, iż Program realizowany przez Gminę został dofinansowany kwotą 13 777,50 zł z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Informacje o Programie udzielane były przez GOPS w Wiązownicy.

(akta kontroli str. 58)

W dniu 13.01.2020 r. na stronie internetowej Urzędu poinformowano o przystąpieniu Gminy, przy współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Przemysłu, do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - Podprogram 2017. Pomocą żywnościową w ramach Programu mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 maja 2004 r. o pomocy społecznej¹¹, i których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego. Określono, iż pracownicy socjalni GOPS w Wiązownicy będą wydawać skierowania na pomoc w formie żywności, w pierwszej kolejności dla osób niepełnosprawnych, samotnych, w podeszłym wieku oraz z rodzin niepełnych. Wszelkie informacje dot. pomocy można było uzyskać w GOPS w Wiązownicy, osobiście lub telefonicznie.

(akta kontroli str. 59)

Każdego roku, w okresie zimowym, GOPS w Wiązownicy kierował apele do mieszkańców Gminy o zwrócenie szczególnej uwagi na osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne, samotne, przewlekłe chore, bezdomne a także rodziny niezaradne życiowo.

Wszelkie informacje o niepokojących sygnałach należało kierować do GOPS w Wiązownicy, jak również na telefon alarmowy 112. Poinformowano, iż w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego funkcjonował bezpłatny numer telefonu informacyjno-koordynacyjny 987, pod którym można uzyskać informacje o placówkach udzielających pomocy.

(akta kontroli str. 60)

¹¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 t.j.

Odnosnie innych form docierania do mieszkańców Gminy z informacjami dotyczącymi realizowanych form pomocy społecznej, p.o. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy poinformowała, iż ogłoszenia o naborze do Dziennego Domu „Senior+” były zamieszczane na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz tablicach ogłoszeń w każdej miejscowości. Ogłoszenie o naborze było także odczytane w parafiach, w czasie nabożeństw. Z informacjami dotyczącymi pomocy społecznej, do osób potrzebujących wsparcia i zainteresowanych docierali radni Rady Gminy oraz sołtysi poszczególnych sołectw. Osoby te przekazywały również do GOPS informacje o osobach i rodzinach wymagających pomocy i wsparcia.

Wszelkie informacje o zakresie możliwej do udzielenia pomocy, podjęcia niezbędnych czynności do jej uzyskania udzielane były zainteresowanym również w siedzibie GOPS w Wiązownicy, bezpośrednio lub telefonicznie.

(akta kontroli str. 61-63)

1.4 Finansowanie pomocy społecznej świadczonej osobom starszym

Wydatki Gminy w dziale 852 Pomoc społeczna, w latach 2018-2020 wyniosły odpowiednio 1 426 tys.; 1 941 tys. i 1 539 tys. zł.

Na finansowanie pomocy osobom starszym w zakresie form określonych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, w latach 2018-2020 w budżecie Gminy zaplanowane zostały wydatki w kwotach odpowiednio: 132 tys.; 173,8 tys. i 172,5 tys. zł. Wydatki te zrealizowano w kwotach odpowiednio: 115,5 tys.; 159 tys. i 170,3 tys. zł.

Na usługi opiekuńcze sprawowane w miejscu zamieszkania (art. 50 ustawy o opiece społecznej) zaplanowane zostały w latach 2019 i 2020 kwoty 33,8 i 6,5 tys. zł. Wydatki wyniosły odpowiednio 32,3 tys. i 6,2 tys. zł. W 2018 r. w budżecie Gminy nie planowano i nie wydatkowano środków na ten rodzaj usług opiekuńczych.

Z tytułu pobytu osób w domach pomocy społecznej (art. 54 ustawy o pomocy społecznej) w latach 2018-2020 odpowiednio zaplanowano wydatki w kwotach 132 tys.; 140 tys. i 166 tys. zł oraz wydatkowano 115,6 tys.; 126,8 tys. i 164,1 tys. zł.

W latach 2018-2020 Gmina nie planowała i nie ponosiła wydatków za: usługi opiekuńcze i posiłki w ośrodkach wsparcia; pobyt w rodzinnych domach pomocy; pobyt w mieszkaniu chronionym (art. 51-53 ustawy o opiece społecznej).

Zgłaszane przez GOPS w Wiązownicy potrzeby w zakresie środków niezbędnych na finansowanie zadań w obszarze pomocy społecznej, były uwzględniane w uchwałach budżetowych Rady Gminy.

(akta kontroli str. 64; 65-77; 78-88; 89-100)

1.5 Rozwój poszczególnych form pomocy seniorom na terenie Gminy

W latach 2017-2020 w Gminie mieszkało odpowiednio: 2 208; 2 276; 2 313 i 2 364 osoby w wieku 60+. Różnymi formami opieki było objętych było odpowiednio 64; 52; 62 i 58 osób w wieku 60+.

Spośród działań wspierających osoby potrzebujące, określonych w art. 50 – 54 ustawy o pomocy społecznej, w poszczególnych latach:

- w 2017 r. i 2018 r. - odpowiednio 5 i 4 osoby korzystało ze świadczeń Domów Pomocy Społecznej;

- w 2019 r. - 4 osoby przebywały w Domach Pomocy Społecznej; 4 osoby korzystały z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;

- w 2020 r. - 4 osoby przebywały w Domach Pomocy Społecznej; 1 osoba korzystała z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; 18 osób korzystało z usług Dziennego Domu „Senior+”.

Przeciętne, miesięczne wydatki na jedną osobę korzystającą z niżej wymienionych form wsparcia, kształtowały się następująco:

- w Dziennym Domu „Senior+” – 1 564 zł (w 2020 r.);

- w Domu Pomocy Społecznej – od 3 560 zł (w 2020 r.) do 4 279 zł (w 2018 r.);
 - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – 860 zł (w 2019 r.) i 885 zł (w 2020 r.).
- Z innych form wsparcia w zakresie pomocy finansowej i pomocy niefinansowej w latach 2017-2020 skorzystało odpowiednio: 59; 48; 54 i 35 osób w wieku 60+.
(akta kontroli str. 34-36)

1.6 Programowanie działań na rzecz seniorów w Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

W Strategii zostały ujęte dane statystyczne dotyczące tendencji demograficznych w Gminie, w latach 2014-2017.

W okresie tym, liczba osób w wieku poprodukcyjnym rokrocznie wzrastała i wynosiła odpowiednio (w nawiasach udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności Gminy ogółem): 1657 (14,24%); 1705 (14,72%); 1830 (15,66%) i 1850 (15,80%).

Wzrastała liczba osób w wieku produkcyjnym z 7397 osób w 2014 r. do 7476 osób w 2017 r.

Jednocześnie spadała liczba osób wieku przedprodukcyjnym z 2498 osób w 2014 r. do 2380 osób w 2017 r.

W analizowanym okresie przyrost naturalny¹² w Gminie był dodatni i w poszczególnych latach wynosił odpowiednio 30; 49; 35 i 47 osób.

W części analityczno-diagnostycznej Strategii zapisano m.in., iż starzenie się społeczeństwa wymusza zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny. Jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych. Usługi opiekuńcze są szczególną formą pomocy kierowaną przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych, pozbawionych opieki i pomocy ze strony rodziny. Usługi te polegają na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnacji oraz zapewnienia kontaktu z otoczeniem. Stwierdzono, iż GOPS w Wiązownicy do czasu przyjęcia Strategii nie udzielał pomocy mieszkańcom Gminy w tym zakresie. Na podstawie zebranych informacji, w Strategii dokonano analizy SWOT¹³, w której przedstawione zostały mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, m.in. w obszarze „Starość”.

Jako „mocne strony” zostały wykazane:

- analizowanie sytuacji demograficznej Gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców;
- monitorowanie warunków codziennego funkcjonowania osób starszych w Gminie;
- informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy;
- prowadzenie działań na rzecz wzmacniania potencjału osób starszych;
- funkcjonowanie instytucji lub organizacji świadczących pomoc członkom rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi;
- zapewnianie miejsca w domach pomocy społecznej osobom starszym, wymagającym całodobowej opieki;
- działania mające na celu stwarzanie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej;
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych;
- działalność lokalnych stowarzyszeń zrzeszających osoby starsze.

”Słabe strony”, to:

- brak specjalistycznej opieki medycznej dla osób starszych;
- brak infrastruktury dostosowanej do osób starszych;
- starzejące się społeczeństwo;

¹² Jako różnica pomiędzy liczbą zgonów a liczbą urodzeń

¹³ Popularna technika służąca do porządkowania i analizy [informacji](#). Nazwa jest [akronimem](#) od angielskich słów określających cztery elementy składowe analizy (*Strengths* – mocne, silne strony, *Weaknesses* – słabe strony, *Opportunities* – szanse, okazje i *Threats* – zagrożenia

- niewystarczająca liczba personelu medycznego (pielęgniarki środowiskowe).

Jako „szanse” wymieniono:

- wystarczające środki mogące przyczynić się do poprawy warunków codziennego funkcjonowania osób starszych;
- brak barier ograniczających przekaz informacji o dostępnych formach pomocy dla osób starszych i ich rodzin;
- zasoby Gminy umożliwiające wzmacnianie potencjału osób starszych;
- wystarczająca, w stosunku do potrzeb, dostępność domów pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku;
- dostrzeganie przez mieszkańców Gminy potrzeb osób starszych;
- możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój działań pomocowych w sferze problemów społecznych, takich jak starzenie się społeczeństwa.

„Zagrożenia” to:

- wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności Gminy;
- zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych;
- przypadki pozostawiania osób starszych bez opieki ze strony najbliższej rodziny;
- brak grup wsparcia osób starszych;
- brak ofert działań rekreacyjnych dla osób starszych.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy zostały wykorzystane do opracowania założeń polityki społecznej Gminy na lata 2019-2024, przedstawionych w formie misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Realizacja założeń polityki społecznej powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych w Gminie, występujących obecnie, jak i mogących powstać w najbliższych latach.

W ramach celu strategicznego „Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych” określone zostały m.in. cele operacyjne:

1) „Utrzymanie osób starszych oraz niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, zapewnienie im właściwej opieki;

2) „Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.

Dla realizacji celu operacyjnego „1)” wyznaczone zostały m.in. kierunki działań:

- rozszerzenie zakresu pielęgniarstwa środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- świadczenie usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zapewnienie kontaktów z otoczeniem;
- realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- pomoc członkom rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Dla realizacji celu operacyjnego „2)” zostały wyznaczone m.in. następujące kierunki działań:

- udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym, prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi;
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu osób starszych;
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych oraz z Kościołem;
- rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych;
- pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.

(akta kontroli str. 6-30)

1.7 Ocena zasobów pomocy społecznej

Roczne opracowania pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej” za lata 2018 i 2019, dalej: „Oceny”, były przygotowywane w GOPS w Wiązownicy. Oceny obejmowały następujące zagadnienia:

- a) dane o sytuacji demograficznej i społecznej;
- b) dane o korzystających z pomocy i wsparcia;
- c) inne rodzaje pomocy i świadczeń;
- d) zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia;
- e) kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
 - zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej;
 - zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej;
- f) środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie Gminy;
- g) aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- h) współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.

Oceny były przez Wójta Gminy przedkładane Radzie Gminy oraz były przedmiotem obrad Rady Gminy.

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020 do czasu zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie nie została opracowana.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej były przedstawiane w opracowanych w GOPS w Wiązownicy rocznych „Sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązownicy oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie” za lata 2018 i 2019, dalej: „Sprawozdania”. Sprawozdania były przedkładane Radzie Gminy oraz były przedmiotem obrad Rady Gminy.

Sprawozdanie z działalności GOPS w Wiązownicy na 2020 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie nie zostało opracowane.

W przedstawionych za lata 2018 i 2019 Ocenach oraz Sprawozdaniach wskazywano m.in. na potrzebę rozwijania w latach następnych usług opiekuńczych w stosunku do osób starszych. W latach 2019 i 2020 na terenie Gminy, po raz pierwszy osoby starsze zostały objęte formami pomocy świadczonymi w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz w Dziennym Domu „Senior+”.

W Ocenach zawarte były prognozy wielkości środków finansowych na wydatki w obszarze pomocy społecznej w latach następujących po okresach objętych oceną. Planowanie i wydatkowanie tych środków zostało opisane w pkt. 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 101-170; 171-243; 244-256; 257-269; 270-289)

1.8 Inne lokalne programy skierowane do osób starszych

W okresie objętym kontrolą, Gmina nie opracowała na swoim terenie lokalnych programów kierowanych do osób starszych.

P.o. Kierownik GOPS w Wiązownicy wyjaśniła, iż lokalne programy pomocy społecznej nie były opracowywane, gdyż realizowane programy oraz przyznawane świadczenia w ramach ustawy o pomocy społecznej a także działania w powiązaniu z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy, wystarczająco zaspokajały potrzeby naszych mieszkańców, w tym osób starszych.

(akta kontroli str. 290-294)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą, zakres usług kierowanych do osób starszych zamieszkujących teren Gminy wynikał z faktycznych potrzeb tej grupy wiekowej.

Gmina posiadała rozpoznanie stanu zapotrzebowania osób starszych na usługi w zakresie pomocy społecznej. Stan wiedzy w tym obszarze był wynikiem współpracy m.in. mieszkańców Gminy, organizacji działających na terenie Gminy, parafii, radnych i sołtysów, z GOPS w Wiązownicy. Diagnoza sytuacji osób starszych oraz kierunki podejmowanych działań w sferze pomocy tej grupie społecznej zostały głównie zawarte w Strategii.

Brak placówki wsparcia dziennego dla seniorów na terenie Gminy oraz wiedza o potrzebie jej utworzenia skutkowałą realizacją zadania p.n. Dzienny Dom „Senior+” w Radawie. Zakres usług skierowanych do seniorów, uczestników Placówki Senior+ zaspokajał ich potrzeby i oczekiwania.

W okresie objętym kontrolą, Gmina uczestniczyła w realizacji programów pomocowych, socjalnych skierowanych m.in do osób starszych. O możliwości skorzystania z oferty programowej, zainteresowane osoby były informowane.

OBSZAR

2. Wykonywanie dotowanych zadań, uzyskanie zakładanych efektów oraz przestrzeganie zasad wykorzystania środków, określonych w Programie „Senior+” i w umowach.

Opis stanu
faktycznego

2.1 Przygotowanie oferty w ramach Programu „Senior+”

Zaproszenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do udziału w otwartym konkursie ofert w ramach Programu „Senior+”, na najlepsze projekty polegające na wsparciu tworzenia placówek typu „Senior+”, w tym Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+” oraz wsparciu funkcjonowania już istniejących placówek utworzonych w ramach Programu „Senior+”, zostało przesłane z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego (PUW) w Rzeszowie do Urzędu 28.11.2018 r.

Oferty na realizację zadań w ramach Programu „Senior+” powinny być składane do 04.01.2019 r.

Sporządzona przez pracowników Urzędu oferta Gminy na realizację zadania w ramach Programu „Senior+”, dalej: „Oferta”, została złożona w PUW 31.12.2018 r. i otrzymała numer identyfikacyjny 1117.

Oferta została sporządzona na formularzu według wzoru określonego na stronie www.senior.gov.pl.

Tworzenie Dziennego Domu „Senior+” w Radawie, dalej: „Dzienny Dom „Senior+” lub „Placówka Senior+”, w ramach realizacji zadania publicznego pn.: „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”, dalej: „Zadanie publiczne”, obejmowało m.in. przebudowę budynku po b. oddziale zamiejscowym Szkoły Podstawowej w Mołodyczu oraz jego wyposażenie.

Wraz z ofertą przedłożony został przez Gminę Program inwestycji w ramach Programu¹⁴.

¹⁴ W zakresie określonym w § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 238, poz. 1579).

W związku z ubieganiem się przez Gminę o przyznanie dofinansowania ze środków budżetu państwa na realizację Zadania publicznego, Wójt Gminy złożył oświadczenie o kwalifikowalności VAT.

Przedstawiona w ofercie kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji Zadania publicznego w okresie kwalifikowania wydatków, obejmowała koszty utworzenia oraz koszty wyposażenia pomieszczeń Placówki „Senior+”. Koszty utworzenia obejmowały m.in. roboty budowlane, roboty instalacyjne, zagospodarowanie otoczenia budynku (dojścia, chodniki, odboje). Koszty wyposażenia obejmowały zakup niezbędnych mebli, urządzeń do pomieszczeń Placówki „Senior+” (np. pokój zabiegowo-pielęgniarski; pomieszczenie klubowe; aneks kuchenny; łazienki; pomieszczenie aktywności ruchowej; szatnia).

Według przedstawionego w ofercie harmonogramu realizacji poszczególnych etapów zadania, poniesienie wydatków związanych z przebudową i wyposażeniem Placówki Senior+ zaplanowane zostało w okresie od 16.04 do 31.10.2019 r.¹⁵ Faktycznie wydatki na realizację, przedstawione w Sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego, dalej: „Sprawozdanie końcowe”, zostały przez Gminę poniesione w okresie od 16.07 do 14.10.2019 r.

(akta kontroli str. 295-298; 299-307; 308-310; 311)

2.2 Zawarcie umowy o dofinansowanie z Wojewodą

Oświadczenie o przyjęciu przez Gminę dotacji, powinno zostać złożone w PUW w Rzeszowie do 22.02.2019 r.¹⁶

Oświadczenie o przyjęciu dotacji na realizację Zadania publicznego zostało sporządzone i przesłane do PUW w Rzeszowie 21.02.2019 r. Oświadczenie zostało podpisane przez Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy.

PUW w Rzeszowie pismem z 07.05.2019 r. przesłał do podpisu Wójtowi Gminy, dwa podpisane przez Wojewodę Podkarpackiego egzemplarze umowy o dofinansowanie /wzrost do Urzędu 10.05.2019 r./ W dniu 15.05.2019 r. podpisany przez Wójta Gminy i Skarbnika Gminy egzemplarz umowy o dofinansowanie został przesłany do PUW w Rzeszowie.

W Umowie o dofinansowanie pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Wiązownica zapisano, iż została zawarta z dniem 07.05.2019 r.

W trakcie realizacji zadania publicznego, Gmina nie występowała do Wojewody Podkarpackiego z wnioskiem o podpisanie aneksu do umowy o dofinansowanie. Po podpisaniu umowy, nie wystąpiły nieprzewidziane okoliczności¹⁷ uzasadniające konieczność zmiany jej treści.

(akta kontroli str. 312; 313; 314-315; 316-327)

2.3 Wydatkowanie środków i realizacja zadania wskazanego w umowie

Umowa o dofinansowanie określała, iż udział dotacji w finansowaniu Zadania nie może stanowić więcej niż równowartość 80% całkowitych, rzeczywistych wydatków kwalifikowalnych Zadania publicznego, przy czym, wysokość środków dotacji wykorzystanych na sfinansowanie:

¹⁵ „Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert – Program wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020, edycja w 2019 r.” określało, iż realizacja zadania w ramach modułu I powinna zostać przeprowadzona od 01.03 do 31.12.2019 r. Wyniki konkursu, lista ofert, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania dotacją z budżetu państwa, została opublikowana na stronie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej 12.02.2019 r.

¹⁶ Informacja na stronie PUW w Rzeszowie: <https://rzeszow.uw.gov.pl/konkursy/senior-wyniki-konkursu-edycja-2019/>

¹⁷ Wymienione w § 2 ust. 4 Umowy o dofinansowanie

- prac budowlano-remontowych nie może przekroczyć 250 tys. zł;
- zakupu wyposażenia nie może być wyższa niż 80 tys. zł.

Wysokość przyznanej umową o dofinansowanie Gminie dotacji wyniosła 283 921,06 zł, co stanowiło 78,78% planowanych kosztów całkowitych¹⁸ realizowanego Zadania publicznego (360 404,35 zł), w tym:

- dotacja na prace budowlano remontowe – 249 544,44 zł¹⁹;
- dotacja na zakup wyposażenia – 34 376,62 zł²⁰.

Zadanie publiczne zostało zrealizowane zgodnie z Ofertą Gminy, stanowiącą załącznik do umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 300-307; 316-327)

Wysokość wydatkowanej dotacji wyniosła 283 921,06 zł, co stanowiło 48,97% kosztów realizowanego Zadania publicznego²¹ (579 769,39 zł), w tym:

- dotacja na prace budowlano-remontowe – 249 544,44 zł, co stanowiło 47,16% kosztów realizowanego Zadania publicznego w zakresie prac budowlanych (529 155,39 zł);
- dotacja na zakup wyposażenia – 34 376,62 zł, co stanowiło 67,91% kosztów realizowane Zadania publicznego w zakresie wyposażenia pomieszczeń Placówki Senior+ (50 614,00 zł).

W trakcie realizacji Zadania publicznego nie wystąpiły przesunięcia w zakresie wydatkowania środków z dotacji, pomiędzy pozycjami kalkulacji kosztów (koszty robót budowlano-remontowych – koszty zakupu wyposażenia pomieszczeń).

W zakresie inwestycji budowlanej, Zadanie publiczne zostało zrealizowane zgodnie z programem inwestycji, załączonym do umowy o dofinansowanie. Wykonane zostały przewidziane w programie inwestycji roboty budowlane (docieplenie fundamentów, roboty rozbiórkowe, roboty mury, tynki wewnętrzne, podłogi i posadzki, stolarka drzwiowa, malowanie), instalacje sanitarne (kotłownia, c.o., c.w.u., instalacje wodno-kanalizacyjne), roboty elektryczne, zagospodarowanie otoczenia budynku (dojścia, chodniki, odbój, schody i pochylnia dla osób niepełnosprawnych).

Na sfinansowanie Dziennego Domu „Senior+” w zakresie inwestycji budowlanej, dotacja z budżetu państwa została wydatkowana w kwocie określonej w umowie o dofinansowanie i programie inwestycji.

Wójt Gminy, wniosek o przekazanie środków dotacji określonych w umowie o dofinansowanie przesłał 23.10.2019 r.

(akta kontroli str. 328; 329-336; 337-340)

Udzielając zamówienia publicznego, przedmiotem, którego była „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku poszkolnego na Dzienny Dom „Senior+” w Radawie w ramach programu wieloletniego „Senior+” – Utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa, gmina Wiązownica”, Gmina, jako Zamawiający stosowała przepisy obowiązującej wówczas ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²², dalej „ustawa o zp”.

Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego. Z przebiegu postępowania został sporządzony protokół. Wójt Gminy, jako kierownik

¹⁸ Określonych w ofercie Gminy z 31.12.2018 r.

¹⁹ Sklasyfikowana do: dz. 852 - Pomoc społeczna, rozdz. 85295 – Pozostała działalność, § 6330 – Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)

²⁰ Sklasyfikowana do: dz. 852 - Pomoc społeczna, rozdz. 85295 – Pozostała działalność, § 2030 – Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)

²¹ Przedstawionych przez Gminę w Sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego

²² Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.

Zamawiającego zarządzeniem powołał 5-cio osobową komisję przetargową. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia złożyły oświadczenia, określone w ustawie o zp.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w dniu 26.02.2019 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych, na stronie internetowej www.bip.wiazownica.com od 26.02 do 14.03.2019 r. oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia była udostępniona na ww. stronie internetowej w okresie od 26.02 do 19.03.2019 r.

Do 19.03.2019 r., do Urzędu wpłynęło 11 ofert. Kryteriami wyboru najkorzystniejszej oferty była cena brutto oferty (60%) i okres gwarancji (40%). W wyniku przeprowadzonej przez komisję przetargową oceny ofert, została wybrana oferta z ceną brutto 579 769,39 zł i okresem gwarancji obejmującym 60 miesięcy.

Prace komisji przetargowej oraz wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zostały 10.04.2019 r. zatwierdzone przez Wójta Gminy.

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało przekazane 10.04.2019 r. pocztą elektroniczną oraz zamieszczone na stronie internetowej Zamawiającego.

Od wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie zostało wniesione odwołanie.

Umowa z Wykonawcą została zawarta 17.04.2019 r., na kwotę 579 769,39 zł.

(akta kontroli str. 341-347; 348-360)

Dla środków dotacji pochodzących z budżetu państwa na realizację Dziennego Domu „Senior+”, Gmina prowadziła w BS w Jarosławiu wyodrębniony rachunek bankowy.

W prowadzonej w Urzędzie ewidencji księgowej, operacje księgowe związane z realizacją Placówki „Senior+” ujmowane były na wyodrębnionych kontach analitycznych, w sposób umożliwiający ich identyfikację.

W opisie każdego dowodu (faktury) poniesionych przez Gminę wydatków znajdowały się informacje, iż realizacja Dziennego Domu „Senior+” prowadzona jest przy wsparciu finansowym w ramach Programu „Senior+”. Wyszczególnione były kwoty wydatkowane ze środków dotacji oraz środków własnych Gminy. Zapisano również, iż wydatek z faktury został poniesiony za wykonane roboty budowlane na podstawie umowy z Wykonawcą. Do każdego dowodu załączony był protokół odbioru i zestawienie wykonanych elementów robót, za zrealizowanie których została przez Wykonawcę wystawiona faktura. Każdy dowód posiadał adnotacje o jego sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzeniu do wypłaty przez Skarbnika i Wójta Gminy.

Dokumenty finansowe oraz merytoryczne związane z realizowanym przez Gminę Zadaniem znajdowały się w Urzędzie. Dokumenty merytoryczne były sporządzane według ich wzorów zamieszczonych na stronie internetowej PUW w Rzeszowie²³ oraz wzorów stanowiących załączniki do umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 361; 362-383; 384-392; 548-568)

Na tablicy informacyjnej przez budynkiem Dziennego Domu „Senior+” znajdowała się tablica informacyjna o projekcie – Flaga i Godło RP oraz treść: „Dofinansowano ze środków budżetu Państwa; Program wieloletni „Senior+” na lata 2015 – 2020, Edycja 2019. Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”.

²³ <https://rzeszow.uw.gov.pl/konkursy/nabor-ofert-w-ramach-programu-senior/> - data publikacji: 18.12.2018 r.

W informacji były podane koszty inwestycji, w tym wysokość dotacji z budżetu państwa.

Przy wejściu do budynku znajdowała się tabliczka z nazwą Placówki: „Dzienny Dom Senior+ w Radawie” oraz logo Programu Senior+”.

W zamieszczonych na stronie internetowej Gminy, facebooku, w mediach informacjach o realizacji przez Gminę Programu Senior+, naborze uczestników do Placówki Senior+ oraz działalności Placówki Senior+, znajdowały się informacje o współfinansowaniu inwestycji z budżetu państwa, znak graficzny (logo) Programu Senior+.

(akta kontroli str. 40-54; 393-396)

2.4 Organizacja placówki „Senior+”

Rada Gminy uchwałą z 21.11.2019 r. utworzyła z dniem 16.12.2019 r., w formie jednostki budżetowej, gminną jednostkę organizacyjną Dzienny Dom „Senior+” w Radawie. Tą samą uchwałą Rady Gminy przyjęty został Statut Dziennego Domu „Senior+”.

Regulamin organizacyjny Dziennego Domu „Senior+” został wprowadzony zarządzeniem p.o. Kierownika Dziennego Domu „Senior+” w Radawie z 16.12.2019 r.²⁴ Regulamin określał, iż Placówka „Senior+” jest otwarta od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, 8 godzin dziennie oraz dysponuje 20 miejscami.

(akta kontroli str. 397-401; 402-408)

Rada Gminy uchwałami z 21.11.2019 r.²⁵ i 17.12.2019 r.²⁶ ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+”.

Średni, miesięczny koszt pobytu w Placówce „Senior+” ustalony został zarządzeniem Wójta Gminy.

Procentowa wysokość odpłatności za pobyt w Dziennym Domu uzależniona była od kwoty miesięcznego dochodu osoby korzystającej ze świadczeń Placówki „Senior+”, jako kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej oraz, czy osoba ponosząca opłatę samotnie prowadziła gospodarstwo domowe czy wspólnie z rodziną. Wysokość procentowa odpłatności wynosiła przy dochodzie (odpowiednio dla osoby samotnej oraz osoby żyjącej w rodzinie):

- do 100% - nieodpłatnie;
- powyżej 100% do 150% - odpowiednio: do 2% i do 4%;
- powyżej 150% do 200% - odpowiednio: do 5% i do 7%;
- powyżej 200% - odpowiednio: do 10% i do 12%

średniego, miesięcznego kosztu pobytu w Dziennym Domu „Senior+”.

(akta kontroli str. 409-411)

Wójt Gminy Wiązownica zarządzeniem z 21.11.2019 r.²⁷ wprowadził regulamin rekrutacji, określający szczegółowe zasady naboru uczestników do Dziennego Domu „Senior+”. W pierwszym etapie rekrutacji, przyszli uczestnicy powinni spełniać ustalone regulaminem kryteria formalne:

- ukończenie 60 roku życia;
- pozostawanie osobą nieaktywną zawodowo;

²⁴ Zarządzenie nr 1/2019 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Dziennego Domu „Senior+” w Radawie

²⁵ Uchwała Nr XIII/101/2019 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” w Radawie

²⁶ Uchwała Nr XV/111/2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/101/2019 z dnia 21.11.2019 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” w Radawie

²⁷ Zarządzenie nr 110/2019 w sprawie regulaminu rekrutacji uczestników Dziennego Domu „Senior+” w Radawie

- zamieszkiwanie na terenie Gminy.

W drugim etapie, do kryteriów dodatkowych, na podstawie których były oceniane zgłoszenia uczestników należały:

- odległość zamieszkania najbliższej rodziny;
- sytuacja rodzinna;
- dochód na członka rodziny.

Powyższe dane formalne i dodatkowe, wraz z danymi osobowymi, były składane przez uczestników w deklaracjach uczestnictwa w Dziennym Domu „Senior+”. Uczestnicy byli zobowiązani również do złożenia zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego:

- brak przeciwwskazań medycznych do udziału w zajęciach ruchowych, sportowo-rekreacyjnych i aktywizujących;
- występowanie przeciwwskazań medycznych do udziału w określonym rodzaju zajęć;
- ogólne informacje o stanie zdrowia (zdiagnozowane choroby, uczulenia, przyjmowane leki itp.).

Deklaracje uczestnictwa i zaświadczenia lekarskie były przyjmowane w GOPS w Wiązownicy, od 22.11 do 06.12.2019 r. W przypadku braku osiągnięcia wymaganej liczby uczestników we wskazanym terminie, rekrutacja miała być prowadzona do uzyskania pełnej liczby osób.

Kwalifikację uczestników do Dziennego Domu „Senior+” prowadziła 3-osobowa Komisja Rekrutacyjna, powołana zarządzeniem Kierownika GOPS w Wiązownicy. Po dokonaniu kwalifikacji, Komisja Rekrutacyjna sporządzała listę rankingową osób zakwalifikowanych do udziału w Dziennym Domu „Senior+” oraz listę rezerwową. W stosunku do osób zakwalifikowanych były wszczęte postępowania administracyjne w sprawie skierowania i ustalenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+”. Osoby, które nie zakwalifikowały się do Dziennego Domu „Senior+” były umieszczone na liście rezerwowej i miały pierwszeństwo zakwalifikowania się, w przypadku rezygnacji osoby z listy zakwalifikowanych uczestników.

(akta kontroli str. 412-417)

W Dziennym Domu „Senior+” utworzone zostały niżej wymienione stanowiska pracy:

- kierownik;
- terapeuta zajęciowy;
- opiekun osoby starszej;
- pracownik obsługi (sprzątaczką).

Zakresy działań i zadań realizowanych przez pracowników Dziennego Domu „Senior+” zostały określone w Regulaminie organizacyjnym. Kwalifikacje pracowników Placówki Senior+ zostały określone w Regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnianych na podstawie umowy o pracę w Dziennym Domu „Senior+” w Radawie z 16.12.2019 r.

Osoba kierująca Dziennym Domem „Senior+” została zatrudniona na podstawie umowy o pracę 16.12.2019 r., na stanowisku „p.o. Kierownik”, w wymiarze 2/5 etatu. Posiadała wykształcenie wyższe w specjalnościach: pracownik socjalny i pedagogika opiekuńcza. Studia podyplomowe z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Terapeutka zajęciowa została zatrudniona na podstawie umowy o pracę 02.01.2020 r. w wymiarze 1/2 etatu. Posiadała kwalifikacje w zawodach: opiekunka medyczna; asystent osoby niepełnosprawnej – udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej; terapeuta zajęciowy – świadczenie usług w zakresie terapii zajęciowej; florysta – wykonywanie kompozycji florystycznych.

Opiekunka osoby starszej została zatrudniona na podstawie umowy o pracę 02.01.2020 r. w wymiarze pełnego etatu. Z dniem 31.03.2020 r. umowa została rozwiązana (zawieszenie działalności Placówki Senior+). Posiadała ukończony kurs „Opieka osób starszych i niepełnosprawnych”.

Pracownik obsługi (sprzątaczką) była zatrudniona na podstawie umów o pracę, w wymiarach 1/2 etatu w okresach: od 02.01 do 31.03.2020 r. i od 01.09 do 31.12.2020 r.

(akta kontroli str. 402-408; 418; 537-546)

Gmina zawarła 16.01.2020 r. umowę na świadczenie usług przewozowych, polegających na dowozie i odwozie uczestników Dziennego Domu „Senior+” z poszczególnych miejscowości na terenie Gminy, w okresie od 16.01 do 31.12.2020 r., przez 246 dni roboczych. Wykonawca usług przewozowych²⁸ posiadał aktualne licencje i pozwolenia na regularny przewóz osób w transporcie drogowym.

(akta kontroli str. 419-422)

2.5 Minimalne standardy placówki „Senior+”

Dzienny Dom „Senior+” prowadził swoją działalność w następujących pomieszczeniach:

- pomieszczenie ogólnodostępne, pełniące funkcję sali spotkań, wyposażone w: komplet wypoczynkowy; stolik; fotele; kanapę wypoczynkową; biurko pod komputer (naróżne); krzesło obrotowe; komodę; telewizor;
- pomieszczenie kuchenne wyposażone w: zestaw mebli kuchennych; kuchnię elektryczną; lodówkę; kuchenkę mikrofalową; czajnik elektryczny; zlewozmywak; naczynia do przygotowania i spożycia posiłku;
- pomieszczenie do utrzymania lub zwiększenia aktywności ruchowej, wyposażone w: materace do ćwiczeń, drabinki pionowe, sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych (orbitrek, stepper, rower stacjonarny); grę stołową;
- pomieszczenie pełniące funkcję szatni dla seniorów i personelu z indywidualnymi szafkami oraz wieszakami, umieszczonymi na ścianach pomieszczenia; lustro;
- pokój zabiegowo-pielęgniarski wyposażony w: kozetkę rehabilitacyjną; biurko; krzesło – taboret obrotowy; szafkę lekarsko-laboratoryjną; umywalkę. W szafce lekarsko-laboratoryjnej znajdowały się: przyrząd do mierzenia ciśnienia krwi; przyrząd do mierzenia poziomu glukozy we krwi; pulsoksymetr napalcowy; apteczka pierwszej pomocy; podstawowe środki opatrunkowe i dezynfekujące;
- toaleta dla kobiet i osób niepełnosprawnych z prysznicem, krzeselkiem i uchwytem pod prysznic; umywalka z uchwytem, muszla sedesowa z uchwytem;
- toaleta dla mężczyzn, z umywalką oraz w odrębnym pomieszczeniu z muszlą sedesową i pisuarem.

W toaletach znajdowały się lustra, łazienkowe szafki, kubły na nieczystości. Na ścianach pisemne instrukcje mycia i dezynfekcji rąk.

Ponadto w Dziennym Domu „Senior+” zostały wydzielone, jako odrębne pomieszczenia;

- jadalnia, wyposażona w stoliki oraz krzesła;
- pomieszczenie wyposażone w pralkę, deskę do prasowania oraz przenośną suszarkę;
- pomieszczenie gospodarcze.

Ciągi ewakuacyjne i wyjścia awaryjne z budynku były oznakowane. Oznakowane były również miejsca znajdowania się sprzętu przeciwpożarowego oraz hydrant.

²⁸ [...] Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy przedsiębiorcy zawierającej imię i nazwisko, ze względu na prywatność osoby fizycznej i w jej interesie.

W budynku znajdowały się informacje związane z pandemią wywołaną wirusem SARS-COV-2.

Przed wejściem do budynku znajdował się podjazd dla osób poruszających się na wózku.

Przy budynku znajdował się parking dla ok. 5 samochodów osobowych.

(akta kontroli str. 393-396; 423-424)

2.6 Sprawozdawczość jednostki samorządu terytorialnego

W dniu 16.12.2019 r. rozpoczęte zostało użytkowanie budynku Dziennego Domu „Senior+”.

Łączna kwota wydatkowana na realizację Zadania publicznego określonego umową o dofinansowanie wyniosła 634 944,49 zł, w tym:

- środki własne Gminy w wysokości 351 023,43 zł (55,28%) oraz
- kwota dotacji 283 921,06 zł, (44,72%).

Kwota dotacji została wydatkowana w wysokości określonej umową o dofinansowanie.

Łączna kwota wydatków (634 944,49 zł) poniesionych na realizację Zadania określonego umową o dofinansowanie obejmowała:

- wydatki w kwocie 579 769,39 zł z dotacji i środków własnych Gminy, ujęte w Sprawozdaniu końcowym, przedłożonym Wojewodzie Podkarpackiemu do zatwierdzenia 14.01.2020 r.;
- wydatki w kwocie 50 120,50 zł ze środków własnych Gminy, za wykonanie robót dodatkowych;
- wydatki ze środków własnych Gminy, poniesione na: „Wykonanie zewnętrznej instalacji gazowej” w kwocie 4 821,60 zł oraz „Badanie mikrobiologiczne próbki wody z wodociągu Piwoda pobranej: Budynek poszkolny w Radawie – Dom seniora” w kwocie 233 zł.

Sprawozdanie końcowe²⁹ zostało sporządzone według ramowego wzoru stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie³⁰.

Sprawozdanie końcowe zawierało:

a) rozliczenie ze względu na rodzaj kosztów, tj.:

- koszty utworzenia zgodnie z wytycznymi Programu „Senior+” w kwocie łącznej 529 155,39 zł, w tym ze środków dotacji 249 544,44 zł i środków własnych Gminy 279 610,95 zł;
- koszty wyposażenia pomieszczeń zgodnie z wytycznymi Programu „Senior+” w kwocie łącznej 50 614 zł, w tym ze środków dotacji 34 376,62 zł i środków własnych Gminy 16 237,38 zł;

b) rozliczenie ze względu na źródła finansowania (dotacja; środki własne Gminy).

Sprawozdanie końcowe zawierało informacje o niezyskaniu przez Gminę przychodów przy realizacji umowy o dofinansowanie oraz odsetek bankowych od środków z dotacji zgromadzonych na rachunku bankowym. W sprawozdaniu końcowym przedstawiono również zestawienie faktur (rachunków) z adnotacją, iż wszystkie kwoty wymienione w tym zestawieniu zostały faktycznie poniesione.

Zgodnie z § 4 ust. 3 Umowy, brak zgłoszenia przez Wojewodę uwag do sprawozdania z realizacji Zadania, w terminie 30 dni od daty jego przedłożenia, oznaczał zatwierdzenie przedmiotowego sprawozdania.

²⁹ Sprawozdanie, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 5 umowy

³⁰ Ramowy wzór sprawozdania końcowego z wykonania z wykonania zadania publicznego moduł I został zamieszczony na stronie PUW w Rzeszowie (jw. w przypisie nr 22)

Wojewoda Podkarpacki do złożonego przez Gminę Sprawozdania końcowego z wykonania Zadania publicznego uwag i zastrzeżeń nie zgłosił.

(akta kontroli str. 361; 316-327; 329-336; 362-383; 384-392; 425-428)

Gmina, jako Inwestor, niesporządziła i nieprzekazała Wojewodzie Podkarpackiemu rozliczenia z inwestycji, wykonanej w ramach realizowanego Zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pn.: „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”.

Obowiązek sporządzenia i przedłożenia przedmiotowego rozliczenia wynikał z § 16 ust. 1-2 rozporządzenia w sprawie inwestycji.

Obowiązek stosowania przez Gminę przepisów rozporządzenia w sprawie inwestycji, w zakresie nieujętych w Programie „Senior+”, wynikał również z § 2 ust. 11 umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 316-327; 429-432)

Sprawozdanie z trwałości realizacji wykonania zadania publicznego za okres 01.01 do 31.12.2020 r. Gmina złożyła do PUW w Rzeszowie 25.01.2021 r.

(akta kontroli str. 433-436)

Gmina Wiązownica 07.01.2020 r. złożyła do PUW w Rzeszowie ofertę realizacji zadania na 2020 rok, zleconego w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2020 r. Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu/Klubu „Senior+”, dalej „Zadanie 2020”.

W dniu 15.05.2020 r. została podpisana umowa pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą w sprawie udzielenia wsparcia finansowego realizacji Zadania 2020. Wojewoda Podkarpacki zobowiązał się umową do przekazania Gminie w 2020 r. dotacji celowej z budżetu państwa, w kwocie nie wyższej niż 71 985 zł³¹, na dofinansowanie 20 miejsc w Dziennym Domu „Senior+”.

Całkowity, planowany koszt realizacji dotowanego Zadania 2020, wynosił 365 165 zł, w tym 293 180 zł środki własne Gminy i 71 985 zł dotacja.

Na realizację Zadania 2020 zostały w 2020 r. poniesione wydatki całkowite w wysokości 146 245,55 zł, w tym 132 034,92 zł ze środków własnych Gminy oraz 14 210,63 zł ze środków dotacji.

Niewykorzystana dotacja w wysokości 57 774,37 zł została przez Gminę zwrócona do budżetu państwa 15.01.2021 r.

(akta kontroli str. 437-458; 459-469; 470-495)

W 2020 r. w zajęciach organizowanych w Dziennym Domu „Senior+”, w miesiącach: styczeń, luty, marzec, wrzesień i październik uczestniczyło odpowiednio: 11; 14; 16; 16 i 15 osób.

W związku z pandemią choroby COVID-19, wywołanej wirusem SARS-COV-2, w latach 2020-2021 Wojewoda Podkarpacki swoimi decyzjami zawieszała działalność Dziennego Domu „Senior+” w okresach: od 13.03 do 24.05.2020 r.³²; od 12.06 do 31.08.2020 r.³³. oraz od 01.11.2020 r. do 28.02.2021 r.³⁴

³¹ Sklasyfikowana do: dz. 852 - Pomoc społeczna, rozdz. 85295 – Pozostała działalność, § 2030 – Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)

³² Polecenie nr ZK-II.68.10.2020 z 11.02.2020 r.; Polecenie nr S-I.6333.25.2020/ASz z 24.03.2020 r.; Polecenie nr S-I.6333.76.2020.ASz z 10.04.2020 r.; Decyzja nr S-I.6333.115.2020.ASz. z 24.04.2020 r.; Decyzja nr S-I.6333.143.2020.ASz z 07.05.2020 r.

³³ Decyzja nr S-I.6333.175.2020TO z 10.06.2020 r.; Decyzja S-I.6333.175.2020.ASz z 26.06.2020 r.

³⁴ Decyzja nr S-I.6333.258.2020.TO z 27.10.2020 r.; Decyzja nr S-O.633.362.2020.TO z 20.12.2020 r.

W odpowiedzi na pismo Wojewody Podkarpackiego z 21.05.2020 r. w sprawie wznowienia działalności placówek wsparcia dziennego, Wójt Gminy 28.05.2020 r. skierował prośbę o przedłużenie zawieszenia działalności Dziennego Domu „Senior+”. Swoje stanowisko, Wójt Gminy uzasadnił, iż na terenie sąsiadującym z Placówką „Senior+”, Gmina udostępniła domki oraz ośrodek wypoczynkowy, w którym została zorganizowana kwarantanna dla osób powracających z zagranicy, niemających możliwości odbycia takiej kwarantanny w domu. Ponadto, informacje uzyskane od Seniorów korzystających z usług Placówki „Senior+” wskazywały na brak zainteresowania uczestnictwem w takich zajęciach, z uwagi na obawy o bezpieczeństwo i zdrowie swoje i rodzin.

W nawiązaniu do pisma Wójta Gminy z 28.05.2020 r., pismem z 03.06.2020 r. Wojewoda Podkarpacki poinformowała, iż zgodnie z rekomendacjami dotyczącymi działalności placówek pobytu dziennego przekazanymi przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewoda może podejmować decyzje dotyczące zawieszenia zajęć w stosunku do konkretnych jednostek, w szczególności biorąc pod uwagę lokalną sytuację epidemiczną, czy też brak możliwości zapewnienia bezpiecznych warunków uczestnictwa. Zwrócono się z prośbą o wskazanie terminu, na jaki miałyby zostać zawieszony zajęcia, w celu zapewnienia w Placówce „Senior+” bezpiecznych warunków uczestnictwa oraz o wskazanie w uzasadnieniu wniosku, czy istnieje realna możliwość kontaktu uczestników Dziennego Domu „Senior+” z osobami przebywającymi na kwarantannie. Wojewoda zwróciła również uwagę, na konieczność zastosowania alternatywnych sposobów realizacji zajęć, prowadzonych poza siedzibą Placówki „Senior+”.

W odpowiedzi na pismo Wojewody Podkarpackiego z 03.06.2020 r., Wójt Gminy w piśmie z 08.06.2020 r. stwierdził, iż określenie terminu, do którego miałyby być przedłużone zawieszenie działalności Placówki „Senior+”, będzie uzależnione od liczby zachorowań w Polsce na COVID-19. Sugerował zawieszenie działalności do 31.08.2020 r. Swoje stanowisko uzasadnił, iż w domkach sąsiadujących z Dziennym Domem „Senior+” przebywają osoby poddane kwarantannie, a ich kontrola nie jest prowadzona całodobowo. Ponadto podał, iż miejscowość Radawa jest miejscem wypoczynku licznie odwiedzanym przez turystów z całej Polski, w roku 2019 przez około 150 tys. osób. Kontakt uczestników Placówki „Senior+” z tymi osobami jest nieunikniony. W przypadku zawieszenia działalności, pracownicy Placówki „Senior+” będą w sposób alternatywny służyć pomocą podopiecznym w ich codziennym życiu.

Wojewoda Podkarpacki pismem z 19.10.2020 r. zwróciła się do Wójta Gminy o wystąpienie z wnioskiem wraz z podaniem terminu, na jaki miałyby być zawieszony zajęcia oraz wskazanie w uzasadnieniu, czy zachodzi realne zagrożenie bezpieczeństwa epidemiologicznego.

Występując do Wojewody Podkarpackiego z wnioskami z 23.10 i 17.12.2020 r. o zawieszenie zajęć w Placówce „Senior+” w okresie od 1.11.2020 r. do 28.02.2021 r., Wójt Gminy zaznaczył, iż liczba zachorowań wśród mieszkańców Gminy znacząco wzrosła i utrzymuje się na wysokim poziomie. Ze względów zdrowotnych, jak i ze względu na sytuację epidemiczną, w zajęciach uczestniczy coraz mniej podopiecznych.

(akta kontroli str. 483-495; 496-522)

Wojewoda Podkarpacki nie przeprowadzał kontroli prawidłowości wykonywania przez Gminę dotowanego Zadania publicznego.

(akta kontroli str. 523-525)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina, jako Inwestor, nie sporządziła i nie przekazała Wojewodzie Podkarpackiemu rozliczenia inwestycji zrealizowanej w ramach Zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”.

Obowiązek sporządzenia przez Gminę rozliczenia, po zakończeniu i przekazaniu do użytku inwestycji, w terminie do 60 dni od dnia, w którym była uregulowana ostatnia płatność związana z finansowaniem inwestycji, wynikał z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie inwestycji. Rozliczenie powinno zawierać co najmniej:

- 1) porównanie rzeczywistych kosztów, podstawowych efektów rzeczowych, okresu realizacji i źródeł finansowania inwestycji, z odpowiednimi wielkościami planowanymi przy jej rozpoczęciu oraz określonymi w wyniku zmian dokonanych w okresie realizacji tej inwestycji;
- 2) analizę i uzasadnienie różnic między wielkościami, o których mowa w pkt 1);
- 3) opis ważniejszych działań, które inwestor podjął w celu usunięcia nieprawidłowości występujących w okresie realizacji inwestycji;
- 4) informację dotyczącą podatku od towarów i usług zapłaconego i zwróconego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług.

Rozliczenie przedmiotowej inwestycji powinno zostać sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie inwestycji.

Obowiązek przekazania rozliczenia Wojewodzie Podkarpackiemu, jako dysponentowi finansującemu inwestycję ze środków budżetu państwa, wynikał z § 16 ust. 2, w zw. z § 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie inwestycji.

Obowiązek stosowania przez Gminę przepisów rozporządzenia w sprawie inwestycji, w zakresie nieujętych w Programie „Senior+”, wynikał również z § 2 ust. 11 umowy o dofinansowanie.

Na powyższą okoliczność, Wójt Gminy udzielił wyjaśnień: „(...) w dniu 07.02.2020 r. rozliczenie z inwestycji wykonanej w ramach zamówienia publicznego pn. „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku poszkolnego na Dzienny Dom „Senior+” w Radawie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” – utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa, Gmina Wiązownica” zostało przekazane Wojewodzie Podkarpackiemu przez ePUAP – UPP37578441”.

Wójt Gminy poinformował również, iż do kontroli NIK został 02.02.2021 r. przekazany wykaz zadań/zakupów inwestycyjnych realizowanych w 2019 r. z udziałem dotacji z budżetu Wojewody Podkarpackiego przez Gminę, jako załącznik do pisma Gminy BF.3032.3.2020 z 07.02.2020 r.

(akta kontroli str. 316-327; 429-432)

Przywołane przez Wójta Gminy pismo BF.3032.3.2020 z 07.02.2020 r. nosiło tytuł: „PISMO Rozliczenie dotacji celowych”. W załączniku do ww. pisma, pn. „Wykaz zadań/zakupów inwestycyjnych realizowanych w 2019 r. z udziałem dotacji z budżetu Wojewody Podkarpackiego przez Gminę Wiązownica ul. Warszawska 15; 37-522 Wiązownica” wykazane zostały przez Gminę następujące informacje:

- A. Nazwa zadania – „Utworzenie Dziennego Domu Senior+ w miejscowości Radawa”;
- B. Uzyskane efekty rzeczowe – „Utworzenie Dziennego Domu Senior+ w miejscowości Radawa”;
- A. Wartość kosztorysowa – „584 330,49”
- B. Okres realizacji (lata od-do) – „2019”

Klasyfikacja budżetowa środków z budżetu Wojewody – „dział 852 rozdział 85295 paragraf 6330”

Kwota wydatków poniesionych w 2019 r.

- z dotacji budżetu Wojewody – „249 544,44”;

- z budżetu własnego – „334 786,05”;

- ogółem – „584 330,49”.

Pismo Gminy nr BF.3032.3.2020 z 07.02.2020 r. stanowiło odpowiedź na pismo Bożeny Sadeckiej, Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie nr F-V.3125.2.2020 z 22.01.2020 r. W piśmie tym poinformowano Wójta Gminy Wiązownica, iż: „W związku z przygotowywaną informacją z wykonania budżetu państwa za 2019 rok, składaną corocznie do Ministerstwa Finansów w celu wypełnienia przez Radę Ministrów wymogów wynikających z art. 182 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (...) niezbędne są dane dotyczące wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego środków przekazanych w 2019 roku na realizację wydatków majątkowych, finansowanych lub dofinansowanych z budżetu państwa oraz uzyskanych efektów rzeczowych”.

(akta kontroli str. 526-528; 529-534)

W udzielonej w czasie kontroli NIK informacji, Małgorzata Dankowska, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW w Rzeszowie stwierdziła: „Gmina Wiązownica nie przedłożyła rozliczenia inwestycji z budżetu państwa prowadzonej inwestycji, określonego w ww. rozporządzeniu w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania³⁵, natomiast, zgodnie z Ogłoszeniem konkursu ofert na realizację wskazanego wyżej zadania w ramach Programu „Senior+” - edycja 2019 złożyła inne dokumenty, tj.:

- ofertę na realizację zadania wraz z oświadczeniem o kwalifikowalności VAT;

- roczne sprawozdanie z wykonania zadania publicznego.

Analiza wykazanych dokumentów wskazuje, iż zawarte w nich informacje, niemal w całości wyczerpują dane z rozliczenia zamieszczonego w § 16 ust. 1 rozporządzenia”.

(akta kontroli str. 425-428)

OCENA CZĄSTKOWA

Przyznane przez Wojewodę Podkarpackiego z budżetu państwa środki z dotacji na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w Radawie” zostały przez Gminę wydatkowane zgodnie z umową o dofinansowanie.

Na zasadach określonych Umową, Gmina sporządziła i przedłożyła Wojewodzie Podkarpackiemu „Sprawozdanie końcowe w wykonania zadania publicznego”.

Placówka „Senior+” spełniała podstawowe wymogi lokalowe, określone w Programie „Senior+”. Ponadto wydzielone zostały odrębne pomieszczenia jadalni oraz prania, suszenia i prasowania.

W Placówce „Senior+” opiekę seniorom zapewniały osoby zatrudnione na stanowiskach „opiekun osoby starszej” i „terapeuta zajęciowy”. Osoby te posiadały odpowiednie, kierunkowe wykształcenie i kwalifikacje.

Organizacyjne zasady funkcjonowania Placówki „Senior+” zapewniały opiekę osobom starszym w wymiarze określonym w Programie „Senior+”, tj. pięć dni w tygodniu – osiem godzin dziennie. Zakres usług świadczonych w Placówce „Senior+” na rzecz seniorów obejmował podstawowy katalog, wyszczególniony w Programie „Senior+”.

³⁵ Rozporządzenie w sprawie inwestycji [przyp. NIK]

Gmina zapewniła transport wszystkim uczestnikom Domu Dziennego „Senior+”.
Negatywnie ocenić należy niesporządzenie i nieprzekazanie Wojewodzie Podkarpackiemu przez Gminę, rozliczenia inwestycji finansowanej z budżetu państwa, zrealizowanej w ramach zadania z zakresu pomocy społecznej pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”. Obowiązek rozliczenia przedmiotowej inwestycji wynikał z § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie inwestycji.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o sporządzenie i przekazanie do Wojewody Podkarpackiego, zgodnie z § 16 rozporządzenia w sprawie inwestycji, rozliczenia inwestycji finansowanej z budżetu państwa, zrealizowanej przez Gminę w ramach zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej pn. „Utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w miejscowości Radawa”.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 21 kwietnia 2021 r.

Kontroler
Paweł Adamski
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/